

הישיבה המאתיים ועשר (ר"י)

ביום י"ג בסיוון התשנ"ג (2 ביוני 1993) בשעה 13.00, בבית האקדמיה בירושלים.

הנוכחים: החברים הגב' ש' הראבן והא' א' אבנר, ש' אברמסון, ע' אורנג, מ' אור, ש' אירמאי, א' אלדר, י' בלאו (יו"ר), ז' בן-חיים, מ' בר-אשר, א' ברוידא, ג' גולדנברג, א' דותן, א' טל, ד' טנא, י' יהלום, י' ייבין, א' מגד, ש' מורג, א' מירסקי, ע"צ מלמד, א' פורת, גב"ע צרפתי, מ"צ קדרי וי' רצהבי; המנהל הכללי, הא' נ' אפרתי.

- א. אישור תקציב האקדמיה
- ב. בחירת נשיא האקדמיה
- ג. בחירת חברים יועצים

א.

הא' אפרתי הציג את הצעת התקציב לשנת 1993 בהשוואה לתקציב של שנת 1992 (הצעת התקציב בסוף הכרך, להלן עמ' 341). ההצעה נידונה קודם הן בוועד האמרכלי והן במנהלה. בעקבות עבודה מאומצת ושיטתית שנמשכה שנים אחדות עם אנשי משרד החינוך והתרבות ומשרד האוצר, הוגדל בסיס התקציב של האקדמיה במיליון ש"ח. זו תוספת נכבדה, והיא תאפשר לאקדמיה לפעול בצורה מאוזנת במתכונתה הנוכחית, עם הגדלה סבירה של כוח האדם המדעי והשקעה חד-פעמית בציוד ובתפעול. התוספת תשחרר את האקדמיה ממצוקות כספיות שהעיקר עליה כל השנים, ואילצו אותה לחזור על הפתחים ולבקש סיוע כספי חד-פעמי, לפנים משורת הדין, לצמצום הגירעונות שליוו אותה כל השנים. עיון בהצעת התקציב מצביע על הגדלת המזכירות המדעית בכמות ובאיכות; קידום וחיוזק מפעל המילון ההיסטורי בכוח אדם מדעי, הרחבת התחומים והנושאים שמפעל המילון עוסק בהם; העמדת תשתית מחשוב חד-פעמית וקליטת מערכת אחזור מידע שתכיל את כל הטקסטים המדעיים, ואת קובץ המונחים של ועד הלשון והאקדמיה.

זאת ועוד, האקדמיה סובלת זה שנים ממצוקה קשה מאוד של שטחים ואנו זקוקים בדחיפות לבנייה ותוספת חדרים. תקציב הבנייה של משרד החינוך והתרבות מיועד אך ורק למבני חינוך. ניסיונו לגייס את עזרתו של מפעל הפיס לא צלחה אף היא, משום שאמות המידה שלו להענקת סיוע כספי לפיתוח ובנייה אינן כוללות מוסדות כשלונו. עם זאת הכינונו תכנית בנייה ופיתוח להוספת שטחים והגשנו אותה לוועדת הפרוגרמה של

האוניברסיטה. לאחר שנקבל אישור עקרוני נפנה לוועדה המקומית לתכנון ובנייה וממנה לביצוע. מחשבתנו היא לבצע את הבנייה בהדרגה לפי היכולת שלנו לגייס כספים למימונה מקרנות, מעיזבונות וממקורות שונים.

"ההכנסות העצמיות" של האקדמיה באות ברובן הגדול מהחזר שכרם של היועצים הלשוניים על-ידי רשות השידור ומט"ל. אחריהן באות הכנסות ממכירת פרסומי האקדמיה ותרומות ממוסדות ציבור.

אשר לגיוס כספים מקרנות יהודיות: הן קרן הזיכרון לתרבות יהודית והן קרן רוטשילד העמידו לרשות מפעל המילון ההיסטורי סיוע כספי במשך שנים רבות, וכמו כן סייעה גם הקרן למחקר בסיסי. כולן הבהירו לנו כי לא יוכלו להמשיך ולסייע לנו עוד. פנייתנו למשרד האנרגיה והתשתית לא הסתייעה עד כה משום התמקדותו בנושאים מדעיים-טכנולוגיים, שהם מחוץ לתחומי עיסוקנו.

איננו מרפים כל העת מהמאמץ לרתום את משרדי הממשלה הנוגעים בדבר וגופים ציבוריים אחרים כדי לסייע בעבודת ועדות המינוח המקצועיות, הכול לפי העניין והתחום. בשנת התש"ן, שנת הלשון העברית, הקמנו שתי עמותות יידיים, בארץ ובארה"ב. המאמצים לגייס כספים בארץ לא עלו יפה, פרט לסכומים מזעריים. גם פעולת העמותה בארה"ב – אף שהעמדנו בראשה איש בעל מוניטין, ניסיון והצלחה בגיוס כספים למטרות יהודיות – לא עלתה יפה. יש צורך בהשקעות תשתית גבוהות מאוד, וגם אחר כך אין ביטחון בהצלחת מבצעי גיוס הכספים. מה גם ששוק גיוס הכספים בארה"ב רווי מאוד והמצב הכלכלי בבורסה האמריקנית איננו יציב עתה. חשוב להדגיש שוב ושוב כי לא מתקיים מו"מ חופשי ופתוח בינינו לבין הממשלה בנושא התקציב. משרד החינוך והתרבות מודיע לנו אחת לשנה מה סכום ההקצבה שהועמד לרשותנו, ואנו נתבעים לפעול במסגרתו ולהגיש תקציב מאוזן. זה הנוהג לגבי כל התאגידים הממלכתיים.

הא' בלאו הדגיש את חלקו המכריע של המנכ"ל בהשגת התוספת לבסיס התקציב.

בעקבות הדברים הללו התקיים דיון. הא' קדרי אמר כי רצוי שהתקציב יכלול גם סעיפי פיתוח, הן בתחומים מדעיים הן בתחומי הבנייה והתכנון. צריך לרתום את משרדי הממשלה הנוגעים בדבר כדי להסתייע בהם במימון פעולותיהן של ועדות המינוח המקצועיות. הגב' הראבן הציעה לחשוב על אפשרויות גיוס כספים בחו"ל, בעיקר באמריקה, וגם הא' רצהבי הצטרף לדעתה. לדעת הא' ברוידא יש לתבוע מקברניטי המדינה להעמיד משאבים גדולים לרשות האקדמיה. יעדיה של האקדמיה הם מאשיותיה האיכותיים-רוחניים של המדינה, והדבר צריך להשתקף בתקציבה.

הא' דותן טען כי הצעת התקציב צריכה להיות מוגשת לחברים מראש, כשהיא מפורטת לסעיפיה השונים. בסעיף ההכנסות העצמיות יש לפרט את מקורותיהן. הוסכם כי בשנת הכספים הבאה תוגש הצעת התקציב למליאה מפורטת למדוריה ולסעיפיה השונים.

הא' אירמאי ביקש לשקול מתן פיצוי לחברי האקדמיה הפעילים. הוא רואה בכך הכרה בחשיבות פעולת האקדמיה. הא' בלאו גרס שאין מקום לשנות את הנוהג שדבקה בו האקדמיה מאז ייסודה שלא לשלם לחברים סכום כלשהו עבור פעילותם. כשטענו שבכל

מקום מקבלים תשלום, הודיע כי חברי האקדמיה הלאומית למדעים אינם מקבלים שכר כלשהו. הא' בר-אשר אמר כי דעתו בשאלה זו שונה מדעתו של הנשיא, וכי הוא מתכוון לעורר את העניין במנהלה.

ב.

הא' טל הגיש הצעה חתומה בידי הא' ייבין, טל, אור, מלמד, דותן ואברמסון לבחור בפרופ' משה בר-אשר לנשיא האקדמיה. הא' בן-חיים הצטרף לחותמים.

הא' בר-אשר נבחר לנשיא האקדמיה.

הא' בלאו הודה לחברים על השנים שבהן זכה לעבוד אתם ואיחל לנשיא החדש שישכיל לנווט את ספינת האקדמיה בעתיד.

הא' בר-אשר הודה לאלו שנתנו בו אמון. הזכיר את מוריו: פרופ' י' קוטשר ז"ל ויבלא"ז ז' בן-חיים, ע"צ מלמד, י' בלאו, ש' אברמסון ואחרים. הוא רואה עצמו ממשיך בקו הפעילות שהיה נקוט עד כה בתקופת נשיאותם של הא' בן-חיים ובלאו. לדעתו הזרוע המחקרית טעונה ריענון, והוא הדין בתחום היזמות של המזכירות המדעית.

האקדמיה חבה רבות לפרופ' בלאו על תקופת נשיאותו. העבודה המשותפת אתו הייתה ניסיון מצוי. פרופ' בלאו אינו מורו רק במדע, אלא גם ביחסי עבודה, וגם על כך הוא מודה לו ביותר.

הא' בן-חיים פנה לא' בלאו והעיד על עצמו כי לא קינא בא' בלאו בעת שנבחר, שהרי קיבל על עצמו עול כבד. עתה, משיים את תפקידו, הוא מאחל לו שעוד שנים הרבה יאציל מחכמת הלשון שלו ומניסיונו. הא' בן-חיים סיים בברכת "היה ברוך" בשם הזקנים והצעירים.

הא' אורנן ביקש להעיר על הקדמת מועד הישיבה לשעה 13:00, ו"כל המשנה ידו על התחתונה".

הא' בר-אשר אמר שהיה שותף לשינוי השעה, אולם אין נראה לו שנפגע משהו בשל כך.

ג.

חברי הוועדה לבירור סגולותיהם של המועמדים לחברות באקדמיה הציגו את מסקנותיהם בפני המליאה.

בהצבעה חשאית נבחרו הא' אבנר טריינין ואברהם יבין לחברים-יועצים באקדמיה.

